

DEBATT

■ Debattinnlegg sendes på e-post til redaksjonen@opp.no. Avisen må vite innsenders navn, og ser helst at innsendere også underskriver med fullt navn både i avis og på opp.no

REDAKTØR PER ROAR BEKKEN perroar@opp.no

VÅRE FASTE SPALTISTER:

Ingeborg
DonaliOdd Steinar
MidtskogLisbet
JæreAmund
GrimstadØyunn
VikenArvid
FlagestadØyvind
Storli HoelBjørn
Engen

10 år med OPP

«Derfor trenger kirken nødhjelp». Det var det aller første oppslaget i ukeavisa OPP da vi lå i postkassa hos oppdalingene for første gang 19. desember 2002. Det var en dokumentasjon i bilder og ord av forfallet ved Oppdal kirke, og satte fart i kravet om strakstiltak i den nå 361 år gamle kirka. 10 år senere har Marit på Vang fått en pietetsfull ansiktsløftning, nytt orgel og er kledd i finstasen når oppdalingene går i julegudstjeneste.

Slik kan avisa være med på å drive fram saker. Vi skal appellere til hjertet og hjernen, more og forarge, dokumentere og opplyse. Samfunnsengasjementet, og ansvaret vi har for å ivareta dette, skal stå sentralt slik det gjør i alle de over hundre lokalavisene som er medlemmer av Landslaget for lokalaviser. Likegyldighet er den sikreste veien til lokalavisas død. Hvis vi ikke bryr oss, bryr ikke leseren seg om oss heller.

Det dukker årlig opp nye lokalaviser i bygdesamfunn så små at det knapt skulle være grunnlag for en økonomisk sunn drift. Men de overlever. For det handler om identitetsbygging, og vårt grunnleggende behov for tilhørighet og fellesskap. Bygda vi kom fra eller flyttet til er vår havn, det er våre unger, vår skole, vår klubb, vår jobb avisa skriver om. Derfor overlever lokalavisa, også fordi den foretar en opprydning i den stadig mer kronglete informasjonsjungelen vi lever i. Vi er online 24 timer i døgnet – og skulle du ha gått glipp av noe er det lokalavisas fortrinn at vi er leserens lys i krokar som ellers er mørke.

520 avisutgivelser siden første utgave har mediebildet endret seg dramatisk. Derfor er spørsmålet hvor lenge det tar før den ukentlige avisleveransen i postkassa blir en anakronisme. I 2012 er det å bla i ei papiravis for mange en håpløst utdatert måte å motta informasjon på. For mediehusene er det også etter hvert blitt en stadig dyrere måte å nå leserne på. Med et tastetrykk kan jeg sende denne lederen ut på digitale plattformer. Skal den ut på papir bruker vi store summer på utforming, trykking og distribusjon, og da spør det hvor lenge vi har råd til å tilby den siste nostalgiker en eksklusiv papirutgave.

Uansett handler ikke lokalavisutgivelse om format, men om viktig og relevant innhold gjennom ord og bilder. Det skal vi i OPP fortsette å spre for alle med hjertet i Oppdal, så får lesernes og annonsørens behov bestemme hvor du kan lese oss i framtida.

Til alle lesere: takk for støtten, engasjementet og tilbakemeldingene vi har fått de 10 første årene - og måtte dere alle få ei riktig god jul.

VÅR MENING

Per Roar
Bekken
perroar@opp.no

Hvis vi ikke bryr oss, bryr ikke leseren seg om oss heller.

Når pol-isen forsvinner

Vitenskapen gir oss et stadig klarere bilde: Klimakrisen er vår tids aller største utfordring. En systemfeil, skapt av utdaterte praksiser, tenkemåter og teknologier. Vår taktfaste marsj mot global oppvarming er vår tids største utfordring. Men hvor ille er det egentlig?

Foto: tograder.no

Nylig deltok jeg i et spennende forskningsformidlingsprosjekt. Resultatet ble et magasin som heter 2°C, og et nettmagasin (tograder.no). Misjonen med magasinet er å kommunisere klimaforskeres resultater i en lett tilgjengelig form. Ut ifra forskernes bidrag ble nettsiden for prosjektet satt sammen av en designer, en journalist og meg selv. Dette var lærerikt, og selv om mye fagprat for meg fremstår som gresk lærte jeg definitivt én ting: Klimautfordringen må tas på alvor. Siden tograder.no formidler vitenskapen bedre enn meg har jeg tatt meg friheten til å bruke utdrag fra nettmagasinet her.

Om du spør noen som har peiling på vær, for eksempel en klimaforsker, eller Margot Hoel (min bestemor), vil du få til svar at: «Jo, det var mer snø før».

Mye tyder på at det stemmer, for siden satellittbaserte målinger av snødekket startet i 1966 har det ikke vært registrert mindre sommersnø på den nordlige halvkule enn i 2012. Kombinasjonen av stigende temperatur, redusert utbredelse av havis og snø sommerstid er tre sammenfallende indikatorer på at klimaet er i endring. Vitenskapen tegner ikke et absolutt bilde: Enkelte områder opplever mer nedbør i form av regn og snø, og andre områder får mindre nedbør. I Norge har særlig Vestlandet opplevd økende nedbør, og dette fører derfor til mer snø lokalt en del steder i Norge.

Men, at det er varmere er det ingen tvil om, for sjøisen på Arktis smelter.

Noen klimamodeller simulerer at sjøisen vil forsvinne om sommeren allerede i 2030, mens andre tilsier at dette først vil skje mot slutten av vårt århundre.

– Om utslippene av fossile klimagasser ikke reduseres frem mot 2050, forteller klimamodellene at Arktis trolig

SETT UTENFRA

Øyvind Storli Hoel

Øyvind Storli Hoel er musiker og prosjektleder i Dreis AS.

vil være åpent hav om sommeren, med unntak av noen små reservoar av is lengst nord i Canada og Alaska, sier klimaforsker Lars Henrik Smedsrud.

Hva blir konsekvensene av et isfritt Arktis?

1. Forsterkning av global oppvarming

Is er som speilflater, de reflekterer det meste av varmestrålingen. Når is forsvinner fra polhavet i sommerhalvåret, øker varmeopptaket og man får et generelt bidrag til den globale klima-effekten.

2. Endringer i værmønstre

Mindre is og økt fordampning fra havet kan endre lokale værsystemer gjennom økt skydannelse og nedbør.

3. Forverring av levevilkår for dyreliv

Mye av dyrelivet i Arktis bruker sjøisen som jaktmarker. Når isen forsvinner endres livsbetingelsene for dette økosystemet.

4. Endrede livsbetingelsen for urbefolkning

Endringer i klimatiske forhold har stor innvirkning på tradisjonelle levemåten til inuitene, urbefolkningen i Arktis.

5. Smelting av innlandsisen

Økt smelting i brefronten kan påvirke hastigheten på isstrømmene, som i sin tur kan påvirke havnivået.

6. Tilgang til olje og gass

Om du spør noen som har peiling på vær, for eksempel en klimaforsker, eller Margot Hoel (min bestemor), vil du få til svar at: «Jo, det var mer snø før».

Med mindre is blir området mer tilgjengelig for leting etter olje og gass. Forbrenning av karbon lagret under havbunnen slipper CO₂ ut i atmosfæren, som igjen bidrar til økt drivhuseffekt.

«Togradersmålet» er et tilbakevendende begrep i klimadebatten. Det uttrykker et mål om at den globale gjennomsnittstemperaturen ikke skal stige med mer enn to grader i forhold til før-industriell tid (1850), og angir det som blir oppfattet som en smerteterskel for globale klimaendringer.

Anders Waage Nilsen skriver på tograder.no:

Klimautfordringen tvinger oss til å zoome ut. De etablerte perspektivene utfordres: Våre livsbetingelser har en sensitivitet vi ikke før tenkte på. Lokale forhold påvirker de globale. De verdiene vi kan skape i det korte tidsperspektivet, kan eroderes bort av problemene vi skaper i det lange. Dette er nye grunnfortellinger, en plattform for nye tankebaner om verden og betydningen av de mange små og store valgene som til slutt former fremtiden vår.

En nøkkel til løsningen kan være å betrakte klimavirkeligheten og menneskenes virkelighet som speilbilder av hverandre. Verdenssamfunnet er også dynamisk, sammensatt og uten enkle fasitsvar. For å nå togradersmålet må både lokale og globale strukturer, og samspeillet mellom dem, endres. Det finnes ikke én stor løsning, men mange ulike tilnærminger som trekker i samme retning.

Det er mylderet av små og store prosesser som i sum utgjør den nødvendige forskjellen. Forskerne har ropt alarm lenge nok. Nå er tiden kommet for handling, på alle nivå, fra individ, nærsamfunn, næringsliv, nasjonale myndigheter og gjennom forpliktende internasjonalt samarbeid.

Togradersmålet er et ambisiøst mål, men fortsatt innenfor rekkevidde. Vi har ikke tid til å vente.

Kilder: tograder.no, og Margot Hoel

MEDIEHUSET OPP

Inge Krokanns vei 11, 7340 Oppdal

Sentralbord: 72 42 40 04

OPP er en politisk uavhengig avis utgitt av Mediehuset OPP AS, som også driver nettstedet www.opp.no og Radio E6.

OPP skal formidle uavhengig informasjon til innbyggere og hytteeiere i oppdalsdistriktet - samt andre med tilknytning til oppdalsområdet.

OPP skal i sin journalistikk være fri og uavhengig av politiske og økonomiske interesser. Mediene skal verne om ytringsfriheten og offentlighetsprinsippet, og ivareta viktige oppgaver som debatt og samfunnskritikk.

OPP skal opptre presseetisk i samsvar med Pressens Vær Varsom-plakat. Tekstrekklame er uforenelig med god presseskikk. All produktomtale skal være journalistisk motivert.

REDAKTØR: Per Roar Bekken
mob: 410 24 595
e-post: perroar@opp.no

REDAKSJONSEKRETÆR: Per Ole Aalberg
mob: 995 80 797
e-post: perole@opp.no

JOURNALIST: Morgan Frelsoy
mob: 908 48 848
e-post: morgan@opp.no

JOURNALIST: Hilde-Christine Brevik
mob: 926 95 493
e-post: hilde@opp.no

FORMGIVER: Magnus D. Flå
mob: 934 98 866
e-post: magnus@opp.no

DAGLIG LEDER: Stein Mellemeiser
mob: 970 79 041
e-post: stein@opp.no

ANNONSEKONSULENT: Ole Morten Hovdal
mob: 977 60 836
e-post: ole.morten@opp.no

OPP-DRIFT: Laila Reitan
mob: 913 59 885
e-post: laila@opp.no

TELEFONER OG E-POST:
Telefaks: 72 42 25 25
annonse@opp.no
redaksjonen@opp.no
abonnement@opp.no

TRYKK: Valdres Trykk AS, Fagernes

ABONNEMENT:
1/1 år: 995,- 1/2 år: 550,- 1/4 år: 315,-

ANNONSEPRISER:
Kontakt annonse@opp.no
Materiellfrister: Tirsdag kl. 10.00.

PROGRAM RADIO E6 - FM 100,5 - 105,3
Mandag-fredag:
06.00-09.00: Radio Adressa
09.00-10.30: Nyhetsmorgen
Dagens nyheter, debatter og intervjuer
14.00-18.00: Radio Adressa

Torsdag 19.00: Spillekveld med radiobingo